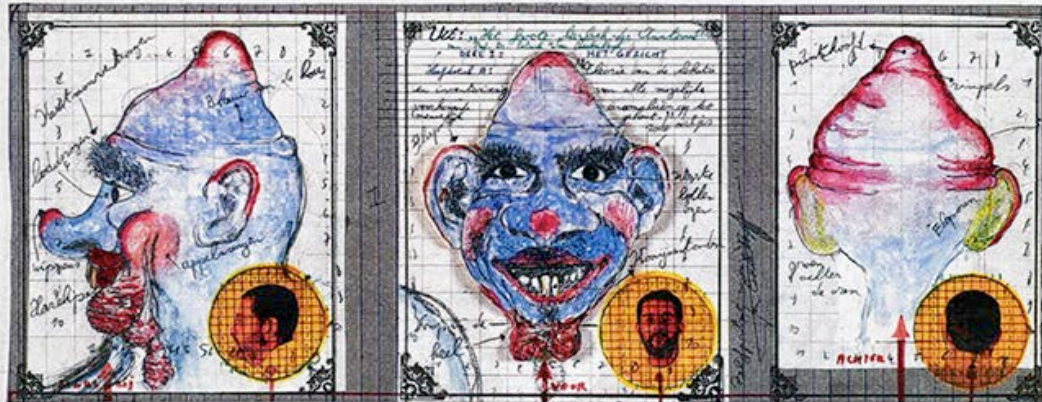

Van der Speeten Geert, 'En het dorp bleef niet duren; Patrick Van Caecckenbergh'. De Standaard, 17 December 2022, p.48.

Zelfportret.
© collectie de bruin-heijn

En het dorp bleef niet duren

RECENSIE EXPO Patrick Van Caecckenbergh, kunstenaar, *bricoleur* en kamergeleerde-op-pantoffels, woonde twintig jaar in een uithoek van de Vlaamse Ardennen. Hij werd er deelgenoot van het kwijnende dorpsleven, maar in één beweging liet hij er ook de adem van de verbeelding door waaien.

Tien jaar na zijn passage bij Museum M is Patrick Van Caecckenbergh opnieuw te gast in Leuven met een ruime presentatie van zijn wonderlijke installaties, collages en assemblages.

Fragile is anders van opzet dan zijn vorige expositie. Parcum, museum voor religieuze kunst en cultuur, focust op tanende tradities en herkenbare verhalen waarin geloof een belangrijke rol speelt. Daar pikt de kunst van Van Caecckenbergh op in. Hij is een verhalenverteller pur sang die zijn stof puurt uit folklore, sprookjes, wetenschap en ecologie.

Tussen 1997 en 2017 woonde de kunstenaar met zijn gezin in Sint-Kornelis-Horebeke, een piepklein Oost-Vlaams gehucht.

Hij stelde zich niet op als outsider. Stap voor stap werd hij deel van het sterk verdichte sociale weefsel. De stille observator ging leven volgens de cyclus van de seizoenen, op het ritme van het dorp met zijn vastgeroeste gebruiken. Hij raakte in de ban van de genereuze gemeenschap waarin samen aan de toog staan of aanschuiven aan de dis van een 'Vlaamse kernis' vaste prik waren.

Processie reanimeren

Als vrijwilliger met een groot hart droeg hij zijn steentje bij. Hij bedacht projecten voor de schoolklassen van zijn dochters. Of hij reanimeerde de processie op de naamdag van de heilige Kornelis, patroonheilige van de kinderen. Onder zijn lichtblauwe 'hemel', een twaalf meter lang baldakijn, kon de voltallige jeugd in de optocht meestappen.

In de centrale zaal van Parcum zijn Van Caecckenberghs herinneringen of 'giften' gedocumenteerd in foto's, maquettes en souvenirs. Je vindt er onder meer een grappig beeld van de processiehemel, die op een waslijn hangt te drogen tussen het ondergoed. Of een kapelletje, dat Van Caecckenbergh timmerde voor een duivenmelker die zijn postduiven tot meer spoed wou aanzetten.

Dit rariteitenkabinet flirt met nostalgie naar een tijdperk in vergeelde kleuren, maar daar is het de kunstenaar niet om te doen. De herinneringen en anekdotes laat hij in hun waardigheid, gekoesterd in de beschermde omgeving van een houten paravent.

Het is een motief dat vaak opduikt in deze tentoonstelling: een afbakening als symbool van de beslotenheid van de gemeenschap, van de onmuurde tuin waarboven Van Caecckenbergh oude bomen

Fragile toont veel herinneringen, gedocumenteerd in foto's, maquettes en souvenirs.
© collectie de bruin-heijn

zag uitroeren, maar vooral ook van het isolement dat hij zelf opzocht. In zijn huis in Sint-Kornelis-Horebeke installeerde hij zijn *studio*, een intieme werkplek in de vorm van een sigarenkist, die nu als permanente bruikleen in het MSK in Gent prijkt. De kunstenaar ging er altijd prat op dat 95 procent van zijn werk in horizontale toestand ontstond: lezend en studierend, als *drempelkundige* tussen kunst en wetenschap en tussen verschillende werelden.

Zo leidde de 'hemel' van de plaatselijke processie tot een sculptuur die de ambitie heeft om een compleet universum te omvatten. Van Caecckenbergh kon het niet laten er 24 paar pantoffels onder te stoppen, voor evenveel culturen die eronder thuishoren.

Klasprojecten groeiden uit tot zelfstandig werk. Zo stimuleerde hij kleuters om vogels te observeren en weeftekeningen te maken van hun vlucht. De geluiden die ze meenden te horen noteerde hij voor hen in fonetisch schrift. De tekeningen slopen zijn oeuvre binnen, in de aanloop naar *Lentendement*: een opdrachtwerk voor de stad Aalst waarvan hier de maquette te zien is. Het is een medaillon, een stamboom in de vorm van een voliëre met uitgeknipte afbeeldingen van vogels. Het winterkoninkje krijgt er een prominente plek.

Met zijn installaties projecteert Van Caecckenbergh het lokale naar het universele, de microkosmos naar het allesomvattende. In één beweging laat hij er ook de adem van de verbeelding doorheen waaien. Ook al is de landelijke cocoon Horebeke, zo vindt Van Caecckenbergh, intussen zijn dorpsziel verloren.

Geert Van der Speeten

Met zijn installaties projecteert Van Caecckenbergh het lokale naar het universele, de microkosmos naar het allesomvattende

Winterkoninkje

Van Caecckenbergh maakte twintig jaar lang een strikte scheiding tussen zijn kunstenaarspraktijk en de activiteiten die hij met de dorpsbewoners op touw zette. Toch groeide er een symbiose, zo toont deze tentoonstelling overduidelijk aan. Het dorp en zijn anekdotes infiltreren in zijn werk en raakten er nauw mee vervlochten.

Patrick Van Caecckenbergh, 'Fragile'
Parcum, Leuven tot 26/2
★★★★☆

Van Caecckenbergh timmerde een kapelletje voor een duivenmelker. ©courtesy zeno x gallery